

Inovācija

Process, kurā jaunas zinātniskās, tehniskās, sociālās, kultūras vai citas jomas idejas, izstrādes un tehnoloģijas tiek īstenotas tirgū pieprasītā un konkurētspējīgā produktā vai pakalpojumā.

Jaunuzņēmums

Uz kādu inovatīvu ideju vai jaunu tehnoloģiju balstītas uzņēmējdarbības sākumposms. Jaunuzņēmumā tiek radīti produkti vai pakalpojumi, kas piemēroti starptautiskajam tirgum un nodrošina strauju izaugsmi.

IKT (informācijas un komunikācijas tehnoloģijas) (information and communication technology; ICT)

Tehnoloģijas, kas tiek lietotas starp lietotājprogrammām un citiem IT risinājumiem.

Inovāciju centrs (kontaktpunkts)

Nodrošina sadarbību ar kompetento iestādi, lai apspriestu ar *FinTech* saistītos jautājumus (dalītos ar informāciju un viedokļiem utt.) un meklētu skaidrojumus par uzņēmējdarbības modeļu atbilstību normatīvajiem aktiem vai par normatīvajām un licencēšanas prasībām (t.i., sniedz individuālas norādes par piemērojamo noteikumu interpretāciju).

Innovation Hub

FinTech (financial technology – finanšu tehnoloģija) uzņēmums

Uzņēmums, kas rada un izmanto jaunas un inovatīvas tehnoloģijas finanšu pakalpojumu sniegšanai. Tas rada jaunus vai būtiski maina esošos finanšu produktus un pakalpojumus.

PSD2 (Payment services directive 2 – Otrā maksājumu pakalpojumu direktīva)

Tās galvenais mērķis ir padarīt finanšu pakalpojumu tirgu atvērtāku un pieejamāku jauniem spēlētājiem. PSD2 nosaka jaunus pakalpojumu sniedzēju veidus, kuri ar īpašu lietotāja atļauju var piekļūt konta informācijai un pat veikt maksājumus no klienta konta. PSD2 papildus nosaka stingrākus lietotāju autentifikācijas nosacījumus.

Mākslīgais intelekts (artificial intelligence)

Ierīces, kas izmanto datu analīzi un algoritmus, lai spētu patstāvīgi spriest, pieņemt racionālus lēmumus, atpazīt tekstu, runu, skaņas, attēlus, sejas, smaržas, emocijas un citas objektu un subjektu pazīmes.

Lietu internets (internet of things)

Ikdienā lietojamu fizisku ierīču savienošana vienotā tīklā. Tas ļauj tām saņemt un sūtīt datus lietotājam un citām ierīcēm. Tādējādi ierīces iespējams darbināt – vadīt, ieslēgt vai izslēgt – attālināti.

Inovāciju smilškaiste

Nodrošina iespēju uzņēmumiem testēt vai pārbaudīt inovatīvus finanšu produktus, finanšu pakalpojumus vai uzņēmējdarbības modeļus saskaņā ar īpašu testēšanas plānu, par ko tie vienojas ar smilškaistes veidotājiem. Tā ir gan fiziska, gan digitāla vide un instrumentu kopums, kas ļauj ideju virzītājiem, projektu komandām un jaunuzņēmumiem reālā laikā sadarboties ar smilškaistes veidotājiem problēmas risināšanā, iespēju apzināšanā un koncepciju testēšanā.

Automātiskās konsultācijas (robo-advisors)

Lietojumprogrammas, kas apvieno digitālās saskarnes un algoritmus, kā arī var ietvert mašīnmācību, lai sniegtu klientiem pakalpojumus no automatizētiem finanšu ieteikumiem līdz līgumu starpniecībai un portfeļa pārvaldībai.

API (application programming interface – lietojumprogrammas saskarne)

Programmatūra, kas nodrošina iespēju divām sistēmām acumirkli savstarpēji sazināties. Izmantojot API, sistēmas nodod informāciju un var veikt darbības lietotāja vārdā.

Kvadrātkods, QR kods (Quick Response code; QR code)

Kvadrātveida laukums, kas noteiktā veidā divās dimensijās aizpildīts ar mazākiem kvadrātiem. Tajā iekodēta informācija, ko var nolasīt ar atbilstošu ierīci.

MIP (maksājuma ierosināšanas pakalpojums) (payment initiation service; PIS)

Izmantojot šo pakalpojumu, lietotājs trešās personas (piemēram, internetveikala) elektroniskajā vietnē var veikt maksājumu no sava konta, nepametot šo vietni, proti, neveicot autentifikāciju internetbankā.

Virtuālais naudas maks

Virtuālie naudas maki tiek veidoti klientu viedierīcēs un tiek aizsargāti ar stingrās autentifikācijas metodēm, lai klientu finanšu līdzekļi būtu pasargāti arī ierīces nozaudēšanas vai zādzības gadījumā.

KIP (konta informācijas pakalpojums) (account information service; AIS)

Tiešsaistes pakalpojums, kuru lietojot vienā lietotnē iespējams aplūkot informāciju par konta atlikumiem dažādās kredītiestādēs.

Big Tech (globālie tehnoloģiju uzņēmumi)

Uzņēmumi, kuriem ir relatīvas priekšrocības digitālo tehnoloģiju jomā, galvenokārt saistībā ar tirgus pozīciju un ļoti plašu lietotāju loku.

Maksājumu sistēma

Naudas pārvedumu sistēma, kuras dalībnieki piekļūst vienoti, standartizētiem maksājumu apstrādes un norēķina noteikumiem un procedūrām.

Zibmaksājums

Jaunas maksājumu infrastruktūras nodrošināts pakalpojums, kas ļauj veikt maksājumu starp bankām dažādu sekunžu laikā visu diennakti katru gada dienu (24/7/365). Latvijas Banka kā pirmā no Eirosistēmas centrālajām bankām 2017. gada augustā ieviesa zibmaksājumu infrastruktūru, kas kopš 2017. gada novembra ir savienota ar citām Eiropas maksājumu sistēmām.

Zibsaīšu reģistrs

Latvijas Bankas uzturētais Zibsaīšu reģistrs nodrošina kredītiestāžu klientu kontu numuru un mobilā tālruņa saišu izveidošanu un glabāšanu, kas klientiem sniedz iespēju savā starpā veikt maksājumus, zinot vien mobilā tālruņa numuru.

CDD (customer due diligence)

Klienta uzticamības pārbaude.

eIDAS regula

Regula (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū.

SupTech (supervisory technology – uzraudzības tehnoloģijas)

Tehnoloģisku jauninājumu izmantošana uzraudzības iestādēs.

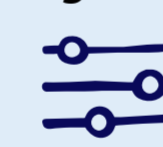
NILLTPFN

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana.

RegTech (regulatory technology – regulatīvās tehnoloģijas)

Inovatīvas tehnoloģijas, kuras tirgus dalībnieki var izmantot, lai efektīvāk un rezultatīvāk sekotu normatīvajām un atbilstības prasībām.

KYC (know your customer)

"Pazīsti savu klientu". Termins parasti tiek lietots NILLTPFN jomā, veicot sadarbības partneru vai klientu izpēti.

Dati

Fiziski vai elektroniski saglabāts simbols vai simbolu virkne.

Datus apvienojot ar zināšanām, tie kļūst par reālā objekta stāvokli raksturojošu informāciju.

Kiberdrošība

Informācijas sistēmu aizsardzība pret aparatūras, programmatūras un datu zādzību vai bojājumu, kā arī aizsardzība pret to nodrošināto pakalpojumu traucējumiem vai pārmaiņām.

Big data (lielie dati)

Šo jēdzienu parasti izmanto, lai atsauktos uz liela apjoma dažādu veidu datiem, kuri tiek apstrādāti ar lielu ātrumu, no daudziem un dažādiem avotiem.

Izkliedētās uzskaites tehnoloģija (distributed ledger technology; DLT)

Tehnoloģija, kurā izmanto neatkarīgus datorus, sauktus par mezgliem (*nodes*), lai ierakstītu, koplietotu un sinhronizētu darījumus ar to attiecīgajām elektroniskās uzskaites vienībām.

Datubāze

Elektroniski dati, kas sakārtoti noteiktā struktūrā. Tiem piekļūst, izmantojot datubāzes pārvaldības sistēmu.

Datu mākonis

Virtuāla infrastruktūra datu glabāšanai. Ar lietotāja atļauju šie dati ir pieejami no fiziskām ierīcēm (datoriem, planšetēm, viedtālruniem), kam ir piekļuve internetam.

Viedais līgums (smart contract)

Līgums, kas tiek glabāts blokķēdē un automātiski stājas spēkā, kad izpildīti visi līgumā iekļautie nosacījumi.

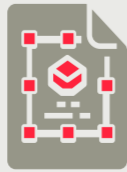
Kriptoaktīvi

Elektronisks, decentralizēti uzturēts maiņas līdzeklis. Lai nodrošinātu veikto darījumu nemainīgumu un kontrolētu jaunu vienību emisiju, tiek izmantota kriptogrāfija.

Virtuālais aktīvs (virtual asset)

Digitāls tādas vērtības attēlojums, kuru nav emitējusi vai garantējusi centrālā banka vai cita valsts iestāde un kuru var uzglabāt, tirgot vai pārsūtīt elektroniski. Virtuālais aktīvs ir pielīdzināms virtuālajai naudai, piemēram, *bitcoin*.

ICO (initial coin offering – sākotnējais kriptoaktīvu piedāvājums)

Publiska finanšu līdzekļu piesaistīšana, izmantojot kriptoaktīvus, emitējot jaunu virtuālo valūtu (*coins*) vai žetonus (*tokens*). Virtuālās valūtas vai žetoni tiek izstrādāti un izplatīti, izmantojot izkliedētās uzskaites tehnoloģiju vai blokķēdes tehnoloģiju.

Globālās stabilās kriptomonētas (global stablecoins)

Tādi digitālie aktīvi ar stabilo kriptomonētu iezīmēm, kurus veido BigTech uzņēmumi ar ļoti plašu lietotāju loku un kuru ieviešana, iespējams, būtiski ietekmētu pastāvošo pasaules finanšu sistēmu.

Stabilās kriptomonētas (stablecoins)

Kriptoaktīvu veids, kura veidošanā tiek izmantots algoritms, kas cenšas noturēt attiecīgās stabilās kriptomonētas vērtību 1:1 salīdzinājumā ar "piesaistītā" aktīva vērtību.

